

Συμφωνία της Βάρκιζας

Οι κάτωθι υπογεγραμμένοι, αφ' ενός οι κ.κ. Ιωάννης Σοφιανόπουλος υπουργός επί των Εξωτερικών, Περικλής Θ. Ράλλης υπουργός επί των Εσωτερικών και Ιωάννης Μακρόπουλος υπουργός επί της Γεωργίας, αποτελούντες την υπό της Ελληνικής Κυβερνήσεως εξουσιοδοτημένη Αντιπροσωπεία, και αφ' ετέρου οι κ.κ. Γεώργιος Σιάντος Γραμματεύς της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ελλάδος, Δημήτριος Παρτσαλίδης Γραμματεύς της Κεντρικής Επιτροπής του Ε.Α.Μ. και Ηλίας Τσιριμώκος Γενικός Γραμματεύς της Ενώσεως Λαϊκής Δημοκρατίας (Ε.Λ.Δ.), αποτελούντες την υπό της Κεντρικής Επιτροπής του Ε.Α.Μ. προσηκόντως εξουσιοδοτημένην Αντιπροσωπείαν, συνήλθαμεν εις διάσκεψιν εις Βάρκιζαν και από κοινού εξητάσαμεν τα μέσα και τον τρόπον της καταπαύσεως του εμφυλίου πολέμου και της συμφιλίωσεως του Ελληνικού Λαού και κατελήξαμεν εις την κατωτέρω συνομολογηθείσαν συμφωνίαν.

Η Κυβερνητική Αντιπροσωπεία εξεδήλωσε κατά την σύσκεψιν ταύτην την σταθεράν θέλησιν της Κυβερνήσεως όπως άνευ νέας αιματοχυσίας τερματίσει την θλιβεράν εσωτερικήν κρίσιν, αποκαταστήσει την ενότητα του Κράτους και επαναφέρει την εσωτερικήν ειρήνην και την πολιτικήν ομαλότητα. Ούτω μόνον θα δυνηθεί ο Ελληνικός Λαός να αναλάβη την δημιουργικήν προσπάθειαν δια την ανοικοδόμησιν της Χώρας εκ των ερειπίων, τα οποία σκληροί αγώνες προς τους εξωτερικούς εχθρούς και ο αδελφοκτόνος πόλεμος επεσώρευσαν.

Ίνα δε η επελθούσα συμφωνία προσλάβη τον χαρακτήρα ενός ακαταλύτου ηθικού συμφώνου, εκφράζοντος τας επιταγάς της πολιτικής συνειδήσεως του Ελληνικού Λαού, η Κυβερνητική Αντιπροσωπεία εξήτησεν όπως δι' αυτού διακηρυχθή η σταθερά θέλησις του Ελληνικού Λαού δια την ανάπτυξιν ελευθέρου και ομαλού πολιτικού βίου, του οποίου κύριον χαρακτηριστικόν θα είναι ο σεβασμός της πολιτικής συνειδήσεως των πολιτών, η ειρηνική διαφώτισις και διάδοσις πολιτικών ιδεών και ο σεβασμός προς τας ελευθερίας, τας οποίας ο Καταστατικός Χάρτης του Ατλαντικού και αι αποφάσεις της Τεχεράνης διεκήρυξαν και η συνείδησις των δι' αυτάς αγωνιζομένων ελευθέρων λαών απεδέχθη.

Κατά την διάσκεψιν διεπιστώθη πλήρης συμφωνία αντιλήψεων της Αντιπροσωπείας του Ε.Α.Μ. επί των αρχών τούτων.

Άρθρον 1ον: Ελευθερία

Η Κυβέρνησις θα εξασφάλισι σύμφωνα προς το Σύνταγμα και τας απανταχού καθιερομένας Δημοκρατικάς Αρχάς, την ελευθέραν εκδήλωσιν των πολιτικών φρονημάτων των πολιτών, καταργούσα πάντα τυχόν προηγούμενον ανελεύθερον Νόμον. Θα εξασφαλίσι επίσης την απρόσκοπτον λειτουργίαν των ατομικών ελευθεριών, ως του συνέρχεσθαι, του συνεταιρίζεσθαι και της δια του Τύπου εκφράσεως των στοχασμών. Ειδικώτερον η Κυβέρνησις θα αποκαταστήσει πλήρως τας συνδικαλιστικάς ελευθερίας.

Άρθρον 2ον: Άρσις Στρατιωτικού νόμου

Ο Στρατιωτικός Νόμος θα αρθή ευθύς μετά την υπογραφήν της παρούσης συμφωνίας. Άμα τη άρσει ταύτη, θα τεθή εις εφαρμογήν συντακτική πράξις

πανομοιότυπος προς την ΚΔ', δια της οποίας θα επιτρέπεται η αναστολή των εν τη ΚΔ' πράξει αναφερομένων άρθρων του Συντάγματος.

Δια Διατάγματος θα ανασταλή αμέσως καθ' όλην την χώραν η ισχύς των άρθρων 5, 10, 20 και 95 του Συντάγματος. Η αναστολή αυτή θα εξακολουθήσει μέχρι συμπληρώσεως του αποπλισμού και της εγκαταστάσεως Διοικητικών, Δικαστικών και Στρατιωτικών Αρχών καθ' άπασαν την Χώραν. Όσον αφορά ειδικώτερον το άρθρον 5, τούτο δεν θα ανασταλή εις τας πόλεις Αθηνών και Πειραιώς μετά των προαστίων και συνοικισμών. Ειδικώς όμως δια τους μέχρι σήμερον συλληφθέντας, συνομολογείται ότι δεν ισχύει το άρθρον 5 του Συντάγματος και ότι ούτοι θα απολυθούν εντός του συντομωτέρου δυνατού χρόνου, διδομένων των προς τούτω αναγκαίων διαταγών προς τας αρμοδίους αρχάς.

Οπαδοί του Ε.Α.Μ., ενδεχομένως συλληφθέντες και κρατούμενοι υπό άλλων οργανώσεων, θα αφεθούν ως τάχιστα ελεύθεροι.

Άρθρον 3ον: Αμνηστία

Αμνηστεύονται τα πολιτικά αδικήματα τα τελεσθέντα από της 3ης Δεκεμβρίου 1944 μέχρι της υπογραφής του παρόντος. Εξαιρούνται της αμνηστίας τα συναφή κοινά αδικήματα κατά της ζωής και της περιουσίας, τα οποία δεν ήσαν απαραίτητως αναγκαία δια την επιτυχίαν του πολιτικού αδικήματος. Ο σχετικός Νόμος θα δημοσιευθή άμα τη υπογραφή της παρούσης συμφωνίας. Εξαιρούνται της αμνηστίας όσοι, υπόχρεοι εις παράδοσιν όπλων άτε ανήκοντες εις τας Οργανώσεις του Ε.Λ.Α.Σ., της Εθνικής Πολιτοφυλακής και Ε.Λ.Α.Ν., δεν παραδώσουν ταύτα μέχρι της 15 Μαρτίου 1945. Η τελευταία αυτή διάταξις περί εξαιρέσεως εκ της αμνηστίας μετά την διαπίστωσιν ότι ο αποπλισμός του Ε.Λ.Α.Σ. επραγματοποιήθη, μη έχουσα πλέον δικαιολογητικον λόγον θα καταργηθή.

Εγγυήσεις και λεπτομέρειαι της παρεχομένης αμνηστίας αναγράφονται εις το προσηρητημένον τω παρόντι σχέδιον Νόμου.

Άρθρον 4ον: Όμηροι

Άπαντες οι πολίται οι συλληφθέντες παρά του Ε.Λ.Α.Σ. ή της Εθνικής Πολιτοφυλακής ή του Ε.Λ.Α.Ν. ανεξαρτήτως ημερομηνίας συλλήψεως, θα αφεθούν αμέσως ελεύθεροι. Όσοι τυχόν κρατούνται με την κατηγορίαν ότι είναι δοσίλογοι ή ένοχοι αδικημάτων, θα παραδοθούν εις την Δικαιοσύνην του Κράτους ίνα δικασθούν υπό των αρμοδίων κατά Νόμον Δικαστηρίων.

Άρθρον 5ον: Εθνικός Στρατός

Ο Εθνικός Στρατός, πλην των κατ' επάγγελμα αξιωματικών και υπαξιωματικών, θα αποτελείται από οπλίτας των εκάστοτε στρατολογουμένων κλάσεων. Οι ειδικώς εκπαιδευθέντες εις τα νέα όπλα έφεδροι αξιωματικοί, υπαξιωματικοί και οπλίται υπάρχόντων σχηματισμών θα παραμείνουν εν υπηρεσία. Ο Ιερός Λόχος θα παραμείνη ως έχει, εφ' όσον ευρίσκεται υπό τας αμέσους διαταγάς του Συμμαχικού Στρατηγείου, συγχωνευόμενος ευθύς κατόπιν εις τον Ενιαίον Εθνικόν Στρατόν, συμφώνως προς την ανωτέρω τεθείσαν βάσιν. Θα καταβληθή προσπάθεια ίνα επεκταθή η τακτική στρατολογία καθ' άπασαν την Ελλάδα, συμφώνως και προς την

τεχνικήν ευχέρειαν και τας παρουσιασθησομένας ανάγκας. Εις τας ήδη υπάρχουσας μονάδας θα προσέλθουν προς κατάταξιν μετά την αποστράτευσιν του Ε.Λ.Α.Σ., οι ανήκοντες εις κληθείσας κλάσεις συμφώνως με το προσηρητημένον πρωτόκολλον. Θα απολυθώσι δε των τάξεων πάντες όσοι κατετάγησαν εις τας υπάρχουσας μονάδας, χωρίς να ανήκωσιν εις τας κληθείσας κλάσεις. Άπαντα τα μόνιμα στελέχη του Εθνικού Στρατού θα κριθώσιν υπό των Συμβουλίων, περί ων υπ' αριθ. 7 Συντακτική Πράξις. Τα πολιτικά και κοινωνικά φρονήματα των στρατευομένων πολιτών θα είναι σεβαστά.

Άρθρον 6ον: Αποστράτευσις

Άμα τη δημοσιεύσει του παρόντος, αποστρατεύονται αι ένοπλοι δυνάμεις Αντιστασεως και συγκεκριμένως ο Ε.Λ.Α.Σ, τακτικός και εφεδρικός, το Ε.Λ.Α.Ν. και η Εθνική Πολιτοφυλακή. Η αποστράτευσις και η παράδοσις των όπλων θέλουσι συντελεσθή κατά τα ειδικώτερον διαλαμβανόμενα εις το πρωτόκολλον το συνταχθέν υπό της Τεχνικής Επιτροπής, όπερ προσαρτάται εις το παρόν δεόντως μονογραφημένον. Το Κράτος θέλει ρυθμίσει τα των επιτάξεων των γενομένων υπό του Ε.Λ.Α.Σ. Τα παρά του Ε.Λ.Α.Σ. επιταχθέντα πράγματα, ζώα, αυτοκίνητα κλπ. άτινα θέλουσι παραδοθή εις το Κράτος, κατά λεπτομερέστερον εκτιθέμενα εις το συνταχθέν πρωτόκολλον, όπερ προσαρτάται τω παρόντι, θέλουσι θεωρηθή ως επιταχθέντα παρά του Ελληνικού Δημοσίου.

Άρθρον 7ον: Εκκαθάρισις Υπαλλήλων

Η Κυβέρνησις θα προβή δι' Επιτροπών ή Συμβουλίων τα οποία ειδικός Νόμος θέλει ορίσει, εις την εκκαθάρισιν των Δημοσίων Υπαλλήλων, Υπαλλήλων Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δημοτικών και Κοινοτικών τοιούτων και λοιπών υπηρεσιών εξηρητημένων εκ του Κράτους, ή επιχορηγουμένων υπ' αυτού. Κριτήρια της εκκαθαρίσεως θα είναι η επαγγελματική επάρκεια, ο χαρακτήρας και το ήθος, η συνεργασία μετά του εχθρού και η χρησιμοποίησις του υπαλλήλου ως οργάνου της δικτατορίας. Υπάλληλοι εκ των ανωτέρω προσχωρήσαντες κατά τον χρόνον της κατοχής εις τας δυνάμεις αντιστασεως επανέρχονται εις τας θέσεις των και θα κριθούν καθ' ον τρόπον και οι άλλοι υπάλληλοι. Τα αυτά ως άνω Συμβούλια θα κρίνωσι τους υπαλλήλους, οι οποίοι συμμετέσχον ή συνείργησαν εις την εκδήλωσιν των γεγονότων από της 3 Δεκεμβρίου 1944 μέχρι της υπογραφής του παρόντος. Τους εκ των τελευταίων τούτων ενεχομένους δύνανται να θέσουν εις διαθεσιμότητα επί τη βάσει των Νόμων, της οριστικής αυτών θέσεως καθορισθησομένης υπό της κυβερνήσεως ήτις θα προέλθη από τας εκλογάς της Συντακτικής Συνελεύσεως. Οι μέχρι τούδε τεθέντες εις διαθεσιμότητα δυνάμει αποφάσεως των Υπουργών θα υποβληθούν υπό την κρίσιν των εν αρχή του παρόντος αναφερομένων Συμβουλίων. Ουδείς υπάλληλος θα διωχθή μόνον δια τα πολιτικά του φρονήματα.

Άρθρον 8ον: Εκκαθάρισις Σωμάτων Ασφαλείας

Η εκκαθάρισις των Σωμάτων Ασφαλείας, Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων, θα συντελεσθή το ταχύτερον παρ' Ειδικών εκκαθαριστικών Συμβουλίων με τα αυτά ως και οι Δημόσιοι υπάλληλοι κριτήρια. Άπαντες οι αξιωματικοί και οπλίται των εν λόγω Σωμάτων οι εμπύπτοντες εις τας διατάξεις του Νόμου περί αμνηστίας, οίτινες κατά την διάρκειαν της κατοχής προσεχώρησαν εις τας τάξεις του Ε.Λ.Α.Σ., του Ε.Λ.Α.Ν. ή της Εθνικής Πολιτοφυλακής, θα επανέλθουν εις τας θέσεις των και θα

υποβληθούν εις την κρίσιν των εκκαθαριστικών Συμβουλιών, καθ' ον τρόπον και οι λοιποί συνάδελφοι των. Άπαντες οι αξιωματικοί και οι οπλίται των εν λόγω Σωμάτων, οι εγκαταλείψαντες τας θέσεις των από της 3 Δεκεμβρίου 1944 μέχρι της υπογραφής του παρόντος, τίθενται εις διαθεσιμότητα, της οριστικής αυτών θέσεως καθορισθησομένης παρά Συμβουλιών περί των θα αποφασίση η μέλλουσα να προέλθη εκ των εκλογών κυβέρνησις.

Άρθρον 9ον: Δημοψήφισμα και Εκλογαί

Το ταχύτερον δυνατόν, πάντως δε εντός του τρέχοντος έτους θα διεξαχθή εν πάση ελευθερία και γνησιότητα δημοψήφισμα, το οποίον θα τερματίση οριστικώς το πολιτειακόν ζήτημα, υποτασσομένων πάντων εις την απόφασιν του Λαού. Θα επακολουθήσουν δε ως τάχιστα και εκλογαί Συντακτικής Συνελεύσεως δια την κατάρτισιν του νέου Συντάγματος της Χώρας. Και αι δύο αντιπροσωπείας συμφωνούν, όπως προς έλεγχον της γνησιότητος της εκφράσεως της Λαϊκής θελήσεως παρακληθούν αι Μεγάλαι Σύμμαχοι δυνάμεις και αποστείλουν παρατηρητάς.

Του παρόντος εγένοντο δύο όμοια, των το εν έλαβεν η Κυβερνητική αντιπροσωπεία και το έτερον η Αντιπροσωπεία του Ε.Α.Μ.

Εν Αθήναις, εν τω Υπουργείω των Εξωτερικών τη 12 Φεβρουαρίου 1945.

Η αντιπροσωπεία της Ελληνικής Κυβερνήσεως:

Ι. ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΡΑΛΛΗΣ, Ι. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Η αντιπροσωπεία της Κεντρικής Επιτροπής του Ε.Α.Μ.:

Γ. ΣΙΑΝΤΟΣ, Δ. ΠΑΡΤΣΑΛΙΔΗΣ, ΗΛ. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ.

Ο Γραμματεύς της Διασκέψεως:

Γ. ΒΑΡΣΑΜΗΣ